

TEMA 5. LA PERSONALITAT JURÍDICA INTERNACIONAL

1. Significat i adquisició de la personalitat internacional.
2. Subjectes consagrats: els Estats i les organitzacions internacionals.
3. Subjectes controvertits: entitats polítiques i entitats religioses.
4. Altres actors internacionals: les empreses multinacionals i les Organitzacions No Governamentals.
5. La condició de l'individu en el Dret internacional.

SIGNIFICAT I ADQUISICIÓ DE LA PERSONALITAT INTERNACIONAL : LA SUPOSADA REGLA D'ATRIBUCIÓ DE PERSONALITAT INTERNACIONAL

- **Concepte de personalitat o subjectivitat:** diverses perspectives (lingüística, filosòfica, jurídica).
 - Des del punt de vista jurídic: entitat amb capacitat per a actuar dins d'un marc legal determinat, capaç de ser destinatària de les normes i d'establir relacions jurídiques, convertint-se en titular de drets i obligacions.
 - Concepte de personalitat internacional (inicialment) capacitat d'actuar en les relacions internacionals, d'establir relacions jurídiques amb altres subjectes internacionals, de ser creador i destinatari de normes i de ser titular de drets i obligacions regits pel Dret internacional.
 - ❖ Doctrina clàssica del Dret internacional: Excessivament influenciada pels seus antecedents de dret civil: és el propi ordenament jurídic internacional el que determina, mitjançant una norma, quins són els subjectes legitimats per a actuar en el seu si.
 - norma atributiva de la personalitat internacional.
 - ❖ Doctrina moderna del Dret Interancional: Concepció més realista, empírica o inductiva de la personalitat internacional.
 - AGO, REUTER i DUPUY: la personalitat internacional no pertanyia al món de les categories jurídic-formals o "jurídiques", sinó que derivaria de les realitats constatables en els plans sociològic i jurídic de les relacions internacionals.

- ❖ La síntesi entre aquests dos corrents : MIAJA DE LA MUELA
 - l'única regla d'atribució de personalitat internacional és la que es plasma en el denominat principi d'efectivitat: les entitats que actuen efectivament en l'ordre internacional (que realitzen de facto activitats objecte d'un determinat reconeixement) són considerades persones o subjectes de l'ordenament jurídic en qüestió.
 - ✓ no és una única modalitat de personalitat, sinó diversos graus de desenvolupament de la personalitat. Quan pot dir-se que una entitat que actua en les relacions internacionals ha adquirit una projecció suficient per a ser considerada subjecte de l'ordenament jurídic? Professor Reuter: perquè es considere que una entitat que actua en les relacions internacionals té personalitat internacional, ha de realitzar una sèrie d'activitats que s'enquadren, almenys, en els tres fronts següents:
 - i. Exercici del poder de legació (*ius communicationis-legationis*), és a dir, manteniment efectiu de relacions oficials amb altres Estats o organitzacions internacionals.

- ii. Exercici de la capacitat per a celebrar tractats (*ius tractandi*) i, en general, capacitat per a participar en el procés de creació de normes de Dret internacional.
- iii. Capacitat per a respondre dels fets il·lícits eventualment comesos i per a impugnar la responsabilitat d'altres subjectes de dret internacional (*ius standi*): és a dir, capacitat per a ser subjecte actiu (demandant) i passiu (demandat) de la responsabilitat internacional.

SUBJECTES CONSAGRATS: L'ESTAT I LES ORGANITZACIONS INTERNACIONALS

A. L'ESTAT

- Subjecte primari del dret internacional i ocupa un lloc central en aquest ordenament, ja que és l'eix de la major part del dret internacional.
 - Concepció primitiva: únic subjecte. Excessivament dogmàtica i estreta.
 - Realitat actual: L'Estat no és l'únic subjecte del Dret Internacional. En el món actual, al costat dels Estats, subjectes primaris del Dret internacional, coexisteixen altres subjectes establits, que podríem dir "secundaris" (creats pels propis Estats) les organitzacions internacionals, amb problemàtiques específiques.

B. ORGANITZACIONS INTERNACIONALS

- 2a meitat del segle XIX d'ara en avant: Institucionalització de la Comunitat Internacional. Per a aconseguir els seus fins, van exercir de facto unes certes competències i van assumir unes certes obligacions en les relacions internacionals.
 - Juristes que professaven una visió formalista de la personalitat: assimilació a l'Estat.
 - Evolució de les relacions internacionals: les organitzacions internacionals, que exercien de facto funcions i competències en l'ordre internacional, constituïen una nova categoria de subjectes de Dret internacional.
 - [Reparació per danys patits al servei de les Nacions Unides, Opinió Consultiva](#): I.C.J. 1949:
 - Fets de l'opinió: Assassinat del Comte Folke Bernadotte, que havia sigut enviat per les Nacions Unides com a mediador en Palestina arran del conflicte àrab-israelià de 1947-48. En resposta a aquest assassinat d'un agent de l'ONU, l'Assemblea General va consultar a la CIJ sobre la possibilitat que l'Organització interposara una demanda internacional contra el Govern responsable de la mort d'aquest agent.
 - CIJ: la qüestió (la possibilitat de presentar una demanda internacional) que planteja per extensió la qüestió de si l'Organització de les Nacions Unides posseeix en última instància el que la doctrina denomina personalitat internacional.
 - Opinió de la CIJ: línia de pensament inspirada en la teoria dels "poders implícits".

- ❖ En efecte, l'ONU posseeix una personalitat internacional que li permet presentar una reclamació internacional pels danys patits en la persona del seu agent, tant enfront de qualsevol Estat membre de l'Organització com fins i tot enfront d'Estats que no eren membres d'ella.
- Aplicació del mateix raonament, *mutatis mutandi*, a unes altres OI: les organitzacions internacionals constitueixen un subjecte (secundari, si es vol, però subjecte al cap i a la fi) del Dret internacional.
- La determinació de la personalitat: cas per cas, tenint en compte les disposicions del tractat constitutiu i les funcions, poders i responsabilitats exercits per l'organització de què es tracte. Recordant el tríptic proposat pel professor Reuter, és significatiu observar que les organitzacions internacionals compleixen en gran manera els requisits exigits:
 - capacitat de comunicació: Convenció sobre la representació dels Estats en les seues relacions amb les organitzacions internacionals, adoptada a Viena el 14 de març de 1975.
 - capacitat per a celebrar tractats: Conveni sobre Tractats celebrats entre Estats i Organitzacions Internacionals o entre dues o més organitzacions.
 - responsabilitat de les organitzacions internacionals: progressivament en sentit afirmatiu.

SUBJECTES CONTROVERTITS: ENTITATS POLÍTIQUES I ENTITATS RELIGIOSES

A. ENTITATS POLÍTIQUES VINCULADES A SITUACIONS DE BEL-LIGERÀNCIA

- Entitats de naturalesa política que, sense haver aconseguit la condició d'Estats, han rebut un cert reconeixement en el pla de les relacions internacionals vinculat a situacions de bel·ligerància o a processos de canvi revolucionari, i que generalment tenen una existència efímera, que s'extingeix de manera natural amb la finalitat del conflicte.
 - Són els anomenats insurgents o insurrectes que, havent-se alçat en armes contra el govern legalment establert d'un determinat Estat (govern de iure), han adquirit una certa implantació territorial al país.
 - La situació pot afectar tercers Estats: formulació d'un "reconeixement d'insurrecció".
 - Determinades competències en el marc del Dret internacional: Jurisprudència.
 - ❖ Cas Gentini (1903) Comissió Arbitral Mixta italo-venecolana: "les autoritats revolucionàries substitueixen a les autoritats legítimes i exerceixen les seues funcions".
 - ❖ Cas Banc de Bilbao, de 17 de març de 1938;
 - ❖ Cas Arantzazu Mendi, de 23 de febrer de 1939 durant la guerra civil espanyola: els tribunals anglesos van reconèixer la validesa de l'exercici de poders administratius pels insurrectes contra el Govern de la República en un moment en el qual encara no havien imposat el seu domini sobre la totalitat del país.

- Més rellevància internacional del reconeixement de la bel·ligerència per part de l'Estat contra el qual es dirigeix la insurrecció o per part del tercer Estat: El reconeixement de la bel·ligerència confereix als insurgents una certa projecció internacional, que implica l'aplicació de determinades normes d'aquest ordre:
 - Regles relatives als conflictes armats: limitades essencialment a l'àmbit de la llei de guerra i amb una validesa normalment limitada a la durada del conflicte armat.

B. POBLES I MOVIMENTS D'ALLIBERAMENT NACIONAL

- En els últims temps, la doctrina ha considerat el possible sorgiment d'una nova categoria en el paisatge de la subjectivitat internacional: el concepte de "poble".
 - El Dret Internacional ha proclamat els drets polítics, econòmics i culturals dels pobles.
- Però només els pobles que lluiten per adquirir l'estatus d'Estats a través d'un Moviment d'Alliberament Nacional (MAN) han rebut algun reconeixement per tenir personalitat internacional.
 - **POBLES:**
 - L'ús del terme "pobles" en nombrosos textos internacionals que consideren que aquest grup humà té certs drets reconeguts per l'ordre internacional (principalment en el context de la protecció dels drets humans de caràcter col·lectiu, el dret dels pobles a l'autodeterminació i el dret dels pobles als seus recursos i riquesa natural).
Exemples: Preàmbul de la Carta de les Nacions Unides: "Nosaltres, els pobles de les Nacions Unides...".
 - Aquest ús profús (i de vegades confús) del concepte de poble com a titular de certs drets es pot explicar per dues consideracions principals:
 - ❖ Des d'una perspectiva històrica.
 - ❖ Des d'una perspectiva més actual, el substantiu "poble" posseeix un caràcter democràtic que el fa políticament preferible a altres termes alternatius.

- Necessitat per reconciliar el dret dels pobles a l'autodeterminació amb el respecte per la unitat nacional i la integritat territorial dels Estats:
 - ❖ Dret a l'autodeterminació exterior: el principi implica que els pobles sotmesos a la dominació colonial o estrangera tenen dret a lluitar per la independència política.
 - En casos de subjugació a la dominació colonial o estrangera, el dret a l'autodeterminació dels pobles s'imposa en el principi d'integritat territorial dels Estats.
 - El mateix ocorre amb els règims racistes (Sud-àfrica durant l'època de l'apartheid) o els pobles el territori dels quals està sotmès a una ocupació il·legal (territoris palestins, Sàhara, etc.).
 - ✓ Resolució 1514 (XV) de 14 de desembre de 1960, "Declaració sobre la concessió de la independència als països i pobles colonials", paràgraf 2.
 - ✓ Resolució 2625 (XXV) de 24 d'octubre de 1970, «Declaració sobre Principis del Dret Internacional relatiu a les relacions amistoses i la cooperació entre Estats d'acord amb la Carta de les Nacions Unides».

- ❖ Dret a l'autodeterminació interna: els pobles que no tenen l'estatus de colònies o no estan subjectes a dominació estrangera o a una situació de subordinació arbitrària no gaudeixen del dret a la independència política (secessió). Encara que sí que tenen altres drets:
 - dret a la supervivència (Convenció sobre la Prevenció i Supressió del Delicte de Genocidi de 9 de desembre de 1948).
 - a la no discriminació (Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació racial del 25 de desembre de 1965)
 - respecte pels seus atributs com a poble (dret a la identitat cultural, religiosa o nacional, així com a l'autonomia política dins de l'Estat en el qual estan integrats).
 - ✓ Resolució 61/295 13 de setembre de 2007, "Declaració de les Nacions Unides sobre els Drets dels Pobles Indígenes.
- Drets econòmics: alguns textos internacionals també han contemplat "pobles" com a titulars dels drets proclamats en ells.
 - ❖ Resolució de la GA 1803 (XVII) del 14 de desembre de 1962, "Propietat permanent sobre els recursos naturals".
 - ❖ Resolucions que en la dècada de 1970 van definir els contorns del nou ordre econòmic internacional.

- **Moviments d'Alliberament Nacional:** Persones que lluiten eficaçment per l'adquisició de la condició d'Estat a través d'un Moviment d'Alliberament Nacional (NLM) han rebut un cert reconeixement com a potencials titulars de personalitat internacional.
- Front d'Alliberament Nacional d'Algèria (FLN).
 - Els MLN de les colònies africanes també van ser objecte d'un ampli reconeixement i un fort suport de la pròpia ONU en la dècada de 1970: moviments d'alliberament a Sud-àfrica (SWAPO), a Zimbabwe (ANC) i en les diverses colònies portugueses (Angola, Guinea Bissau, Cap Verd, Moçambic, Sao Tome i Príncipe).
 - Els MLN que han lluitat en els últims anys per fer efectiu el principi d'autodeterminació dels territoris colonials restants (Territoris del Front Polisario (Front Polisario Saharawi)).
 - El cas de l'Organització per a l'Alliberament de Palestina (OAP) es troba en part en un context diferent del purament colonial, emmarcat per la disputa a la qual va donar lloc la creació de l'Estat d'Israel. L'OLP ha seguit una línia d'afirmació progressiva en el marc de les relacions internacionals: ha participat en nombroses conferències internacionals de països àrabs i de caràcter universal; té un estatus d'observador especial dins de nombroses organitzacions internacionals i és membre d'organitzacions internacionals a nivell mundial (OMC, OMS i més recentment UNESCO) i ha estat expressament reconegut per gairebé tots els països àrabs i per bastants estats no àrabs.

- A l'octubre de 2017, dels 193 estats membres de l'ONU, 137 (70,98%) havien reconegut l'Estat de Palestina.
- Posició avançada en termes d'afirmació plena de la seva personalitat internacional.
- En el marc de les Nacions Unides, se'ls ha considerat destinataris de l'ajuda, se'ls ha proclamat representants legítims dels seus pobles, i fins i tot han aconseguit l'estatut d'observadors.
- En el marc del Dret internacional, la seva projecció també s'ha anat consolidant progressivament, en particular en els àmbits de la llei de conflictes armats i el dret humanitari, en el Dret dels Tractats i en el Dret de les relacions diplomàtiques.

C. ENTITATS RELIGIOSES: ESGLÉSIA CATÒLICA I ORDE SOBIRÀ DE MALTA

➤ Església catòlica:

- Situació internacional complexa no només per la seva peculiar condició, tant espiritual com temporal, sinó també per la convergència de l'estructura triunal:
 - La mateixa església,
 - La Santa Seu
 - L'Estat de la Ciutat del Vaticà.
- Desenvolupament de la seva condició:
 - Origen del poder temporal de l'Església: Caiguda de l'Imperi Romà d'Occident (segle V), quan el Papa es va convertir en l'única autoritat residual a Roma després del saqueig de la ciutat pels bàrbars. Territoris papals.
 - Unificació italiana: el Papa Pius IX es va veure obligat a cedir davant les tropes de Víctor Manuel, que va prendre Roma el 20 de setembre de 1870.
 - ❖ Incorporació dels territoris papals a Itàlia (plebiscit el 20 d'octubre de 1870) i desaparició de l'Estat Pontifici.
 - ❖ Els poders de l'Església van ser establerts per una Llei italiana del 13 de maig de 1871, anomenada la Llei de Garanties (mai admesa formalment pels papes):
 - Gaudint dels palaus del Vaticà i del Laterà i de la Vila de Castel Gandolfo.

- Certs poders temporals, incloent la capacitat de mantenir relacions diplomàtiques i la capacitat de concloure acords internacionals amb Estats (concordats).
- Acords del Lateran de l'11 de febrer de 1919 (entre la Santa Seu i el Regne d'Itàlia, governats per Mussolini-Confirmat per la Constitució italiana de 1947): Concordat sobre l'exercici del culte catòlic a Itàlia, un tractat polític que crea la Ciutat del Vaticà i regula les relacions entre l'Església i l'Estat italià, i un acord financer.
 - ❖ Reconeix a la Santa Seu "sobirania en l'esfera internacional" (art. 2), així com "jurisdicció sobirana" sobre la Ciutat del Vaticà (art. 3).
 - ❖ Reconeix el poder moral de la Santa Seu (art 24).
 - ❖ Itàlia "reconeix l'Estat de la Ciutat del Vaticà".
- Estat actual:
 - La Santa Seu (òrgan de govern de l'Església Catòlica) exerceix efectivament:
 - ❖ El dret de legació als Estats.
 - ❖ Participa en conferències internacionals.
 - ❖ És membre de diverses organitzacions internacionals i té l'estatus d'observador en altres.
 - ❖ Conclou convencions internacionals

- Per la seva banda, l'Estat de la Ciutat del Vaticà (també a través de la Santa Seu) manté:
 - ❖ Relacions diplomàtiques amb nombrosos Estats.
 - ❖ Participa en conferències internacionals.
 - ❖ és membre de diverses organitzacions internacionals.
 - ❖ ha signat nombrosos convenis internacionals, tant bilaterals com multilaterals.

➤ **Orde de Sant Joan de Jerusalem:**

■ Desenvolupament:

- Origen: temps de les Croades, quan es va constituir aquesta institució de caràcter religiós-militar per atendre principalment el destí dels malalts i ferits a Terra Santa i més tard per assegurar la defensa dels Llocs Sants.
- Història de l'Orde Sobirana de Malta: diversos períodes que marquen una tendència progressiva cap a la desaparició de la seva base territorial:
 - ❖ de 1113 a 1291 l'orde tenia la seva seu a l'hospital de Sant Joan de Jerusalem, a Palestina;
 - ❖ De 1292 a 1308 es va establir primer a l'illa de Xipre i més tard a l'illa de Rodes.
 - ❖ El 1523, per concessió de l'emperador Carles V., l'orde es va establir a l'illa de Malta on va romandre fins a la seva expulsió per les tropes de Napoleó el 1798.

- ❖ A partir d'aquest moment, l'Orde de Malta es va establir successivament a Sant Petersburg, a Messina i a Catània, fins que el 1834 finalment es va establir a Roma, on actualment té la seu.
- La qüestió de la seva possible personalitat en el Dret internacional:
 - Reconeguda per Itàlia, el Tribunal de Cassació del qual va dictaminar afirmativament sobre la qüestió en un judici del 13 de maig de 1935, que ha estat confirmat per la jurisprudència reiterada dels Tribunals de Justícia.
 - De la mateixa manera, la Cúria Romana va afirmar en el seu Judici de 24 de gener de 1953, que el seu estatus sobirà implicava "unes certes prerrogatives que l'orde posseeix en virtut del dret internacional".
- Avui: exerceix unes certes competències a escala internacional i ha estat objecte d'un cert reconeixement per part d'alguns Estats:
 - manté ambaixades i legacions a gairebé quaranta Estats d'Europa, Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina
 - està acreditat a diverses organitzacions internacionals (Consell d'Europa, UNESCO, OMS, ETC.), etc.). Els representants de l'Orde Sobirana de Malta gaudeixen de privilegis diplomàtics i immunitats, i l'Orde estableix passaports que han estat admesos fins i tot per Estats que no han reconegut formalment aquesta institució. From that time on, the Order of Malta was successively settled in St. Petersburg, in Messina and in Catania, until in 1834 it finally settled in Rome, where it is currently headquartered.

- No obstant això, l'orde apareix avui en gran mesura com un anacronisme històric. L'època en què aquesta institució tenia una base territorial determinada ha de considerar-se definitivament acabada i si avui l'orde gaudeix d'un cert reconeixement, es deu al seu passat rellevant, així com a la funció de benestar i caritat que pretén complir en l'actualitat.

ALTRES ACTORS INTERNACIONALS EMPRESES MULTINACIONALS I
ORGANITZACIONS NO GOVERNAMENTALS

A. EMPRESES MULTINACIONALS

- Món contemporani: fenomen característic del model capitalista de producció.
 - Definició de l'ONU (sentit més ampli): tots aquells que controlen actius, fàbriques, mines, oficines de vendes, etc., en dues o més països.
 - Moltes qüestions polítiques, econòmiques i jurídiques. Més enllà de la seua dimensió purament econòmica, les empreses multinacionals també duen a terme unes certes activitats característiques de les entitats dotades de personalitat internacional.
 - Algunes empreses multinacionals celebren acords amb els Estats, la qual cosa s'ha anomenat "acords quasi internacionals", que plantegen dificultats en la seua qualificació (sector públic i sector privat).
 - ❖ En molts casos, aquests acords exclouen expressament el seu sotmetiment a la llei nacional del país en el qual l'empresa operarà, preveient bé el dret internacional, bé les disposicions del propi acord (contracte sense llei).
 - Els litigis que puguen sorgir de les activitats de les empreses multinacionals se sotmeten a vegades a mitjans internacionals de solució: l'arbitratge internacional (escapant així a la jurisdicció de l'Estat en el qual opera l'empresa multinacional).

- No obstant això, les empreses multinacionals no semblen posseir una capacitat real de comunicació amb els Estats al mateix nivell, ni tampoc de responsabilitat internacional activa o passiva (en aquest punt estan subjectes al règim de protecció diplomàtica com qualsevol altre particular).
- Per tant, no sembla possible sostindre que les empreses multinacionals puguin ser subjectes del dret internacional, sense ignorar el paper que, com a grups de pressió, exerceixen en l'ordre internacional.

B. ORGANITZACIONS INTERNACIONALS NO GOVERNAMENTALS (ONG)

- Entitats privades que realitzen activitats en el marc internacional:
 - Resolució del ECOSOC de 27 de febrer de 1950: "Tota organització internacional que no haja sigut creada en virtut d'un acord intergovernamental serà considerada com una organització no governamental"
- Tenen caràcter privat, ja que no estan constituïdes per Estats ni es regeixen per acords internacionals.
 - L'estatut jurídic ve determinat per la legislació nacional del país en el qual estan constituïdes.
 - No són subjectes de dret internacional, però la seua influència en les relacions internacionals contemporànies és sens dubte decisiva en molts àmbits i la seua contribució al progrés d'aquestes relacions és especialment notable.
- No obstant això, cada vegada més ONG desenvolupen activitats en el marc de la societat internacional:
 - Entre les ONG més antigues figuren la Cambra de Comerç Internacional, la Unió Interparlamentària, el Comité Olímpic Internacional i la Creu Roja Internacional.

- Creu Roja Internacional: especial rellevància. Alguns autors han assenyalat la possibilitat de considerar, amb caràcter excepcional, una certa personalitat de la Creu Roja i, més concretament, del seu Comité Internacional (CICR).
 - Creada en 1863 com a institució privada. Hui està composta per les Societats Nacionals de la Creu Roja, la Lliga de Societats de la Creu Roja i el Comité Internacional de la Creu Roja (CICR), que en certa manera constitueix l'òrgan executiu de la Creu Roja.
 - El CICR (associació subjecta al dret suís) ha conclòs diversos acords de seu relatius a les seues delegacions, altres acords amb nombrosos Estats per a ajudar als refugiats i amb algunes organitzacions internacionals.
- A part d'aquest cas especial, l'estatut internacional de les ONG es limita generalment a la dimensió consultiva, és a dir, a l'estatut de "observador" (amb dret a veu però no a vot) Carta ONU-art. 71 de la Carta de les Nacions Unides.
- La pràctica internacional ha reconegut àmpliament la importància de la participació de les ONG en tots els àmbits relacionats amb els seus camps d'activitat, concedint-los cada vegada més l'estatut consultiu o d'observador en els fòrums internacionals: dret internacional humanitari (CICR), drets humans (Amnistia Internacional, Human Rights International, Human Rights Watch, etc.) i assistència i ajuda humanitàries (Metges sense Fronteres), protecció del medi ambient (Greenpeace International, Amics de la Terra Internacional, Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa).

LA CONDICIÓN DE L'INDIVIDU EN EL DRET INTERNACIONAL

- A. Consideracions generals
- B. Els drets de les persones: la seua protecció per una instància internacional
- C. Les obligacions dels particulars: la seua sanció per una instància internacional

A. CONSIDERACIONS GENERALS

- La situació de l'individu en el pla internacional es caracteritza bàsicament pel que s'ha denominat "mediatització de l'home per l'Estat", encara que la progressiva humanització d'aquest ordre reconeix cada vegada més als individus una certa projecció com a destinataris d'algunes de les seues normes.
 - En el dret internacional clàssic: Els Estats monopolitzaven tota capacitat d'actuació en les relacions internacionals, amb el que l'individu quedava completament diluït i només a través de l'Estat podia rebre alguna contraprestació (protecció diplomàtica, extradició, etc.).
 - Amb el pas del temps: moltes normes i institucions internacionals han pres en consideració a la persona humana, els interessos específics de la qual han sigut objecte d'una certa protecció. No obstant això, en aquesta etapa inicial, la persona humana apareixia com a "objecte" de la norma de dret internacional, i només els Estats estaven obligats per les normes en qüestió i podien reclamar el seu compliment en cas de violació.
 - El règim de minories establert en els Tractats de Pau de 1919;
 - Protecció internacional dels drets humans, Declaració Universal de 1948; dret humanitari de la guerra.
 - Temps recents: Individu com a possible titular de drets i obligacions emanats directament de l'ordenament jurídic internacional i eventualment sancionats per una instància jurisdiccional de caràcter internacional.

B. ELS DRETS DE LES PERSONES: LA SEUA PROTECCIÓ PER UNA INSTÀNCIA INTERNACIONAL

- Avanç progressiu cap a l'establiment de determinats drets que corresponen directament a l'individu i s'ha produït un avanç progressiu cap a l'establiment de mecanismes de protecció d'aquests drets directament davant un organisme internacional (marc de les organitzacions internacionals).
- Evolució:
 - Precedents dels Tribunals Arbitrals Mixtos (TMA) creats després de la Primera Guerra Mundial.
 - la Societat de Nacions va establir un procediment de petició-reclamació per als habitants dels territoris sota mandat.
 - ONU:
 - va establir un dret de petició per als habitants dels territoris sota administració fiduciària (art. 87 de la Carta).
 - El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de 1966 conté un Protocol Facultatiu pel qual s'estableixen Drets Humans al qual poden presentar "comunicacions" les persones que siguen víctimes d'una violació dels drets enunciats en el Pacte en qüestió (Protocol, art. 1).

- Una possibilitat similar de recurs individual ha sigut establida per la Convenció de les Nacions Unides sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació Racial de 21 de desembre de 1965 (en vigor des del 4 de gener de 1969).
- Un cas particular és el dels "funcionaris internacionals", que treballen al servei d'organitzacions internacionals: la protecció jurídica està garantida per les normes del Dret internacional i per Tribunals Administratius de caràcter internacional.
- Els nivells més avançats d'atribució a l'individu de determinats drets susceptibles de ser reclamats davant una instància jurisdiccional internacional s'han produït en l'àmbit regional, especialment en el continent europeu.
 - en el Consell d'Europa: possibilitat d'interposar un recurs individual davant el Tribunal Europeu de Drets Humans.
 - En el si de la Unió Europea s'ha establert un sistema de Dret "supranacional", entre les característiques del qual més destacades figuren l'efecte directe d'algunes de les seues disposicions sobre els ciutadans dels Estats membres i la possibilitat que aquests reclamen la protecció dels seus drets no sols davant les jurisdiccions nacionals, sinó també, en determinats casos, davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

C. LES OBLIGACIONS DELS PARTICULARS LA SEUA SANCIÓ PER UNA INSTÀNCIA INTERNACIONAL

- Els particulars també apareixen en determinats casos com a destinataris de normes internacionals que els imposen obligacions i la violació de les quals exigeix la imposició d'una sanció repressiva pels tribunals nacionals o, en casos excepcionals, per un tribunal penal internacional.
- Desenvolupament:
 - Els denominats “delicta iuris gentium”, com la pirateria, la pràctica de l'esclavitud, el tràfic de persones, la falsificació de moneda, el tràfic d'estupefaents, el trànsit d'espècies protegides, el segrest d'aeronaus, etc., la tipificació de les quals s'estableix inicialment per tractat internacional però el càstig del qual s'atribueix als Estats a través dels seus propis tribunals (jurisdicció penal universal).
 - Instruments internacionals per a processar als responsables de crims de guerra, crims contra la pau i crims contra la humanitat:
 - Després de la 2a Guerra Mundial: es van definir noves categories de crims en un instrument internacional (l'Estatut de Londres de 8 d'agost de 1945) i es va aplicar la seua sanció a través d'una instància jurisdiccional internacional creada a aquest efecte: els Tribunals Militars Internacionals de Nuremberg i Tòquio.
 - La Comissió de Dret Internacional va elaborar un Projecte de Codi de Crims contra la Pau i la Seguretat de la Humanitat (1996).

- Per part seua, el CSNU va establir un Tribunal Penal Internacional per a la ex Iugoslàvia (TPIY) en 1993 i un Tribunal Penal Internacional per a Ruanda (TPIR) en 1994, per a processar a les persones considerades màximes responsables de la comissió de crims internacionals en eixos terribles conflictes.
 - Des de llavors s'han creat altres tribunals penals mixtos (internacionals/nacionals) per a Timor-Leste (1999), Sierra Leone (2002), Cambodja (2003), l'Iraq (2003) i Líban (2007).
 - A més, el 17 de juliol de 1998, una conferència intergovernamental va adoptar a Roma l'Estatut de la Cort Penal Internacional (*CPI), que va entrar en vigor l'1 de juliol de 2002 i constitueix la primera instància d'aquest tipus amb jurisdicció i abast universals.
- L'individu apareix com a destinatari de normes de dret internacional que tipifiquen unes certes categories de delictes especialment greus i la repressió dels quals pot ser duta a terme per tribunals penals internacionals.

Esta obra está protegida con una [Licencia Creative Commons Atribución-NoComercial-SinDerivar 4.0 Internacional](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).